

Exam.Code:1103
Sub. Code: 8084

2021

Bachelor of Education
Third Semester

E-4.1 & 4.2 [Opt (viii)]: School Library and Information Services
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 40

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. IX (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Unit I -IV.

x-x-x

UNIT - I

- I. 'A school library is a resource centre'. Explain. (8)
II. Describe the aims and objectives of school library in education. (4+4)

UNIT - II

- III. Define circulation service? Discuss Newark system of charging and discharging. (2+6)
IV. What is library classification? Discuss its need and purpose. (2+6)

UNIT - III

- V. Discuss in detail open and close access systems in a library. (4+4)
VI. Define stock verification. Discuss various methods of stock verification. (2+6)

UNIT - IV

- VII. Discuss library centered teaching and role of a teacher in developing and making use of library in a school. (2+6)
VIII. Describe in detail specific problems of school library along with their solutions. (4+4)

UNIT - V

- IX. Write short notes on the following:-
a) Accession register
b) Third law of Library Science
c) Reference books
d) Library cataloguing (4x2)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੋ। ਪ੍ਰਤੱਕ ਖਾਗ (1-4) ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਕਠਨ ਕਰੋ। ਕੁਲ-9 (ਖਾਗ-5) ਅਨਿਕਾਰਧ ਹੈ।

..*.*

ਖਾਗ-1

1. ਸਕੂਲ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਏਕ ਸੰਸਾਧਨ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਟ ਕੀਜ਼ਿਏ।
2. ਸਿਖ਼ਾ ਸੇ ਸਕੂਲ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਕੇ ਡੇਰੇਧ ਐਰ ਲਖ਼ਯੋ ਕਾ ਕਰਨੋਂ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਖਾਗ-2

3. ਸੰਚਲਨ ਸੇਵਾ ਕੋ ਖ਼ਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ? ਨੇਕਰਕੋਂ ਖ਼ਯਾਲੀ ਸੇ ਆਰੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨੇ ਐਰ ਨਿਰੋਂਹਨ ਨੀ ਵਿਧਿ ਕਾ ਕਰਨੋਂ ਕੀਜ਼ਿਏ।
4. ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਕਾਕੀਕਾਲ ਕਯਾ ਹੈ? ਇਸਕੀ ਆਕਸ਼ਯਕਤਾ ਐਰ ਡੇਰੇਧ ਕਾ ਕਰਨੋਂ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਖਾਗ-3

5. ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਸੇ ਖ਼ੁਲੀ ਐਰ ਕੰਦ ਪਹੁੰਚ ਖ਼ਯਾਲਿਯੋ ਕੀ ਵਿਸ਼ਾਰ ਸੇ ਘ਼ਾਯਕ ਕੀਜ਼ਿਏ।
6. ਸਟਾਂਕ ਸਾਧਾਧਨ ਕੋ ਖ਼ਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਟਾਂਕ ਸਾਧਾਧਨ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਿਨ ਰੁਕੀਕੋ ਕਾ ਕਰਨੋਂ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਖਾਗ-4

7. ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਿਖ਼ਣ ਕੀ ਘ਼ਾਯਕ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਸਕੂਲ ਸੇ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਕਾ ਡਯਯੋਗ ਕਰਨੇ ਐਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਾਮੇ ਸੇ, ਅਧਯਾਪਕ ਕੀ ਖ਼ੁਸ਼ਿਕਾ ਕਯਾਏ।
8. ਸਕੂਲ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਕੀ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸਯਾਯਾਐ ਕੇ ਸਾਧ-ਸਾਧ ਤਨਕੇ ਸਯਾਧਨ ਕਾ ਵਿਸ਼ਾਰ ਸੇ ਕਰਨੋਂ ਕਰੋ।

ਖਾਗ-5

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਘ ਖ਼ਯਿਯ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:-
(ਕ) ਖ਼ਰਿਯੋਗ ਖ਼ਰਿਯਕ
(ਕੁ) ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਵਿਸ਼ਣ ਕਾ ਸੀਸਯ ਨਿਯਨ
(ਗ) ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕੇ
(ਘ) ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਸੁਖੀਯਕ ਭਯਾਨ

..*.*

(3)

ਨੋਟ: ਪੁਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9 (ਭਾਗ-5) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਐਤੇ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਨ ਏੀ ਚੋਣ ਕਰਏ ਹੋਏ ਸਾਧਿਯਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪੁਸ਼ਨ ਕਰੋ।

..*.*

ਭਾਗ-1

1. ਸਕੂਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਯਾ ਕਰੋ।
2. ਸਿਖਿਯਾ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਉੱਦੇਸ਼ ਐਤੇ ਟੀਚੀਯਾ ਕਰੋ ਏਸੇ

ਭਾਗ-2

3. ਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ? ਚਾਰਜਿੰਗ ਐਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜਿੰਗ ਦੀ ਨੇਕਾਰਕ ਪ੍ਰਫ਼ਾਲ ਕਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
4. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਰਗੀਕਰਣ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੀ ਨੇਤਰ ਐਤੇ ਉੱਦੇਸ਼ ਕਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਏਦਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

5. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਲੇ ਐਤੇ ਨੇਤਰ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਫ਼ਾਲੀਯਾ ਕਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
6. ਸਟਾਕ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ, ਸਟਾਕ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਕੰਮ ਕੰਮ ਤਰੀਕੀਯਾ ਕਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

7. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਿਖਿਯਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਯਾ ਕਰੋ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਤਕਾਲਯ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਣ ਐਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਣ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਯਾਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਏਸੇ।
8. ਸਕੂਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਏੀਯ ਵਿਸੇਕ ਸਮੇਸ਼ਿਯਾਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।

ਭਾਗ-5

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਯਾ ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:-
(ਏ) ਪਹੁੰਚ ਕਰਜਿਸਦਰ
(ਅ) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਡੀਜਾ ਕਾਰਨੁ
(ਏ) ਕਰਾਲ ਕਿਰਾਯਾ
(ਸ) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਸੁਚੀਕਰਣ

..*.*